

Erilaisia emonkasvattajia

Kesäkuun lopussa järjestettiin SML:n emonkasvatusseminaari Rekijoella Salossa. Kyselimme muutamalta mukana olleelta tarhaajalta heidän ajatuksiaan mehiläisemojen kasvattamisesta.

Timo Urmas

Kurssilla opettajana toiminut Timo Urmas on hoitanut mehiläisiä 23 vuotta ja kasvattanut emoja parikymmentä vuotta. Emonkasvatuksen opit hän sai SML:n paritusasemalla, missä opettajana toimi **Stanislaw Honko**. Vuoden 2006 hunajakaupan notkahduksen jälkeen Urmas alkoi kasvattaa enemmän emoja myyntiin, koska hunajantuotannosta saatava

Timo Urmas

tulo oli hyvien hunajavuosien jälkeen hyvin epävarmaa.

Alussa kasvatuksessa oli krainilaisia emoja omaan käyttöön, mutta tällä hetkellä Urmas tuottaa vain italialaisia emoja. Ne myydään suoraan välittäjälle, joka hoitaa yhteydet asiakaisiin. Näin aikaa säästyy varsinaiseen emonkasvatustyöhön. Emojen kasvatukseen tarvitaan paljon mehiläisiä, ja siksi Urmaksella on runsaat sata mehiläispesää. Emoja tuotetaan tänä vuonna noin 500 myyntiin ja omaan käyttöön tulevat emot lisäksi. Tulevaisuudessa tavoitteena on päästä 1 000 emon vuosituotantoon.

Vaikka Urmas sai Stanislaw Hongolta runsaasti tietoa emonkasvatuksesta, paljon on opittu myös erehdysten kautta. Kasvatus aloitetaan starteilla ja kennonrakentajilla, ja paritusalueita on kaksi. Työtä on kesällä paljon. Monesti täytyykin työskennellä myöhään illalla ja yöllä, jotta työt tulevat tehtyä oikeaan aikaan. Emokantoja vaihdetaan muiden kasvattajien kanssa, jotta geenipohja pysyy riittävän laajana.

Suurimmat haasteet emonkasvatukselle aiheuttavat arvaamattomat kesäsäät. Luonnon lukeminen onkin tärkeä taito. Ikävintä kasvatuksessa on, että huonolla onnella parituslennoilta saattaa jäädä palaamatta jopa 20 prosenttia emoista.

Kirsi Lehtosaari

Kirsi Lehtosaaren ja **Pasi Vainionpään** mehiläishoito on alkanut vuonna 2011. Emoja on kasvatettu viiden vuoden ajan – ensin omaan käyttöön ja nyt jo kolmatta vuotta myyntiin. Myös heiltä menee suurin osa myyntiin välittäjän kautta. Viime talven suurten talvitappioiden takia pesämäärässä on ollut pieni notkahdus, mutta pesiä pyritään pitämään noin sata. Yhteistyö Timo Urmaksen kanssa on ollut tärkeää Lehtosaaren emontuotannossa. Heillä on esimerkiksi yhteinen paritustarha.

Lehtosaaren mielestä antoisinta

Kirsi Lehtosaari

emonkasvatuksessa on se hetki, kun saa ensimmäisen itse kasvatetun munivan emon käteensä. Ikäviä hetkiäkin on, sillä emonkasvatuksen jokaisessa vaiheessa saattaa tulla suuria tappioita, joista osa tulee itsestä riippumattomista syistä. Emonkasvatuksen aikataulu on tiukka, ja siinä pysyminen tuottaa joskus vaikeuksia, koska työt pitää yhdistää lapsiperheen arkeen ja yllättäviin, aikataulut sotkeviin tekijöihin.

Kirsi Lehtosaaren haaveissa on tulevaisuudessa opetella myös emojen keinosiementämistä. Heidän tilansa tuotantoa laajennetaan myös mehiläisalan muihin tuotantosuuntiin.

Claude Flener

Claude Flener on hoitanut mehiläisiä viisi vuotta ja aloittanut myös emojen kasvattamisen heti, kun pesämäärä riitti siihen. Tällä hetkellä emot menevät vielä enimmäkseen omaan käyttöön, mutta tavoitteena on jatkossa kasvattaa niitä enemmän myyntiin. Emonkasvatuksessa Fleneriä kiinnostaa kaikki, ja hän pitää emojen kasvattamista melko helpoana. Jalostus onkin sitten eri asia ja mielenkiintoinen haaste. Hän toivoo tulevaisuudessa pystyvänsä kehittämään mehiläiskannan, joka tuottaa vahvoja, säyseitä ja varroapunkteja vastustavia yhteiskuntia. Tällä het-

Claude Flener

kellä hänellä on pääasiassa Italiaisia yhteiskuntia, mutta myös eri rotujen kokeileminen kiinnostaa. Monien rotujen rinnakkainen kasvattaminen vie kuitenkin sen verran paljon resursseja, että tällä hetkellä on mahdollista kasvattaa ainoastaan yhtä rotua. Alkumateriaalina Flener käyttää parhailta suomalaisilta kasvattajilta hankittuja Suomen italialaisia emoja. Hänen toiminta-alueellaan Varsinais-Suomessa suurimman haasteen emonkasvatukselle asettaa sopivien alueiden löytäminen puhdasparitus- tarhoiksi.

Tuula Miekkavaara

Tuula Miekkavaara

Tuula Miekkavaara tuli kurssille kertaamaan aikaisemmin saamiaan emonkasvatuksen oppeja. Tähän mennessä hän on antanut pesien kasvattaa itse emoja. Nyt hän on hankkinut emonkasvatukseen tarvittavia välineitä ja aikoo kokeilla kasvatusta. Kielitaitonsa ansiosta hän on hankkinut tietoa aiheesta myös vironkielisistä oppaista. Miekkavaara kertoo, että kurssipäivien aikana tuli kerrattua monia aikaisemmin opittuja asioita, mutta myös paljon uutta tietoa saatiin kotiin viemiseksi.

Niina Hyvönen

Niina Hyvösellä on menossa mehiläishoidossa neljäs kesä. Hän opiskelee mehiläistarhurin ammattia Mustialassa. Koulusta saatujen oppien ansiosta hän on kokeillut emonkasvatusta kahdella eri menetelmällä tänä kesänä.

Niina Hyvönen

Ensimmäisten yritysten tuloksena on kasvamassa 11 emoa. Hyvönen odottaa jännityksellä, onnistuuko pariutuminen ja tuleeko emoista kelvollisia. Hän haluaisi myös nähdä, millaisia ominaisuuksia emojen jälkeläisillä on.

Emonkasvatuskurssilla Hyvönen oppi paljon uutta. Tietoa tuli esimerkiksi eri vaihtoehtoista pesien valmisteluun. Idea ja peruserätyöt selkiytyivät. Myös pesien puhdistuskykyä mittavaa testiä sekä pesien varroamäärän tutkimista eri menetelmillä oli opettavaista päästä kokeilemaan käytännössä.

Hyvönen totesi, että ennen koulun ja tämän kurssin käytännön harjoituksia hän piti emojen kasvattamista vaikeana, jopa mahdottomana tarhausta aloitteleville. Nyt ensimmäisten toukansiirtojen jälkeen hän rohkaisee kaikkia tarhaajia kokeilemaan hommaa, koska se ei olekaan niin mahdotonta ja se on todella mielenkiintoista. Lisäksi itse tekemällä oppii arvostamaan emonkasvattajien työtä. Terve, jalostettu, pariutunut ja merkattu emo kalikassa on todellakin hintansa arvoisen!

Anneli Salonen,
projektipäällikkö

Hankkeen nettisivut:

<https://www.mehilaishoitajat.fi/more-than-honey-hanke/>

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin